

La Secció Filològica té adscrites quatre societats filials, que duen a terme activitats de recerca i alta divulgació en els respectius àmbits d'especialitat: la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, la Societat Catalana de Llengua i Literatura, la Societat Catalana de Terminologia i la Societat Catalana de Sociolingüística.

Seguiment de la situació sociolingüística

En les activitats de seguiment de la situació sociolingüística de la llengua catalana, la Secció Filològica rep la col·laboració de la societat filial d'aquest àmbit, la Societat Catalana de Sociolingüística, i molt especialment la de la Xarxa de recerca CRUSCAT (Coneixements, Representacions i Usos del Català).

Aquest organisme, que es va crear el 14 d'octubre de 2003, si bé té una vinculació especial amb la Secció Filològica, integra representants de totes les seccions de l'IEC, i és una xarxa científica dependent de l'Institut d'Estudis Catalans que aplega diversos centres i grups de recerca que treballen sobre la situació sociolingüística i la seva evolució.

El seu principal objecte d'estudi són els usos, els coneixements i les representacions de la llengua. Les tasques que la Xarxa CRUSCAT duu a terme són les següents:

- Aplegar la informació existent i analitzar-la críticament.
- Arribar a criteris que facilitin l'avaluació consensual de la situació sociolingüística i les perspectives immediates i a mitjà termini.
- Destriar els factors crucials de l'evolució de la comunitat lingüística catalana.
- Generar sinergies entre els especialistes en estudis de l'ús.



Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona
Telèfon: +34 932 701 620
Fax: +34 932 701 180
Web: <http://www.iec.cat>
A/e: sf@iec.cat

Les activitats del Centenari
reben el suport de



Institut
d'Estudis
Catalans

Fot. per Quadrat

La Secció Filològica

Cent anys
19112011

l'any de la paraula viva

La Secció Filològica

És una de les cinc seccions actuals de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Fou creada, juntament amb la Secció de Ciències, l'any 1911 i aconsegueix des d'aleshores la funció d'acadèmia de la llengua catalana que té encomanada l'Institut.

La composició inicial de la Secció Filològica integrava els dos grans lingüistes d'aquell moment: Antoni M. Alcover, que en fou el primer president, i Pompeu Fabra, que esdevindria el principal codificador de la llengua catalana. Al seu costat, hi figuraven tres grans escriptors, de generacions i tendències diverses: Àngel Guimerà, Joan Maragall i Josep Carner, que fou secretari de la Secció. I finalment, un hellenista —Lluís Segalà— i un bibliista —Frederic Clascar.

D'acord amb l'article 3 dels Estatuts de l'IEC, corresponen a la Secció tres línies principals d'actuació:

- L'establiment de la normativa lingüística.
- La investigació i l'estudi científic de la llengua.
- El seguiment del procés de normalització en el conjunt de les terres de llengua i cultura catalanes.



Organització i tasques normatives

La Secció és integrada per un màxim de vint-i-vuit membres numeraris —que esdevenen emèrits en arribar als setanta anys— i trenta de corresponents, entre els quals hi ha representades les diverses àrees d'especialització, totes les terres de llengua catalana i els nuclis més rellevants de la catalanística internacional.

Per a dur a terme les seves tasques, la Secció Filològica s'estructura internament en comissions i oficines, del treball de les quals oferim algun exemple. Les primeres són les que s'ocupen més específicament de les tasques de caràcter normatiu:

- La Comissió de Lexicografia, que té el suport de les Oficines Lexicogràfiques, s'ocupa de l'actualització del *Diccionari de la llengua catalana*.
- La Comissió de Gramàtica, amb els tècnics de l'Oficina de Gramàtica, està acabant la nova *Gramàtica de la llengua catalana*.
- La Comissió d'Onomàstica, que disposa d'una Oficina d'Onomàstica, ha elaborat amb la Comissió de Toponímia el *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*.
- La Comissió del Català Estàndard s'ocupa de la *Proposta d'Estàndard Oral*.
- La Comissió de Transcripció i Transliteració estableix els criteris d'adaptació al nostre alfabet dels noms propis d'altres sistemes d'escriptura.
- La Comissió de Publicacions selecciona i gestiona els treballs que edita la Secció.
- L'Oficina d'Assessorament Lingüístic atén les consultes sobre llengua, en el marc del sistema integrat de consultes en línia Optimot, promogut per la Generalitat de Catalunya.

Així mateix, la Secció Filològica forma part del consorci del Centre de Terminologia TERMCAT, el Consell Supervisor del qual és presidit per un dels membres de la Secció.

Darrerament, arran de l'aprovació el 2010 pel Parlament de Catalunya de la Llei sobre la llengua de signes catalana (LSC), respecte a la qual encomana a l'IEC la responsabilitat normativa, la Secció ha iniciat un projecte de recerca i codificació d'aquesta llengua.

Activitats de recerca

Com les altres seccions de l'IEC, la Secció Filològica du a terme nombrosos projectes de recerca, sovint en col·laboració amb altres universitats i centres d'investigació. Entre aquests projectes n'hi ha alguns de gran abast:

- *L'Atlas lingüístic del domini català*, dirigit per Joan Veny i Lídia Pons.
- *El Corpus textual informatitzat de la llengua catalana* i el *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*, dirigits per Joaquim Rafel.
- *El Corpus* i la *Gramàtica del català antic*, dirigits per Josep Martines i Manuel Pérez Saldanya.
- *L'Observatori de Neologia*, dirigit per M. Teresa Cabré.
- *El Vocabulari medieval de Lluís Faraudo* i el *Refra-nyer Aguiló*, dirigits per Germà Colón.

Els treballs de recerca vinculats a la Secció donen lloc a nombroses publicacions, detallades en el catàleg de l'IEC, entre les quals podem destacar l'edició de les *Obres completes de Pompeu Fabra*, resultat d'un projecte dirigit per Joan Solà i Jordi Mir, i la revista *Estudis Romànics*, dirigida per Antoni M. Badia i Margarit i Joan Veny.